

hos en anden Dyrighed, der endogsaa boer udenfor Landets Grændser, saa behøve vi den Tøile paa Geistligheden, at Lønningen staaer i vor Magt. Men saaledes som Folketirken her er stillet, hvor der intet Spørgsmaal er om, at den skulde ville undbrage sig Statens øverste Lovgivningsmagt, der kan man vel forunde den den Selskændighed, der ligger i, at den beholder den den engang tillagte Dotation, og ikke behøver hvert Aar at gaae til Staten om at faae de Pengemidler, der ere fornødne til dens Forsørgelse. Jeg maa saaledes meget fraraade at gaae ind paa denne Paragraph, og det altsaa ikke alene af formelle, men ogsaa af reelle Grunde.

Mosenørn: Under Sagens 1ste Behandling udtalte jeg mig meget bestemt mod Nedsættelsen af et Udvalg, da jeg meente, at man igjennem Vædringer udenfor et Udvalg ogsaa vilde kunne naae: at give Loven en Sikkelse, hvorpaa Landstinget kunde gaae ind; men jeg maa tilstaae, at det Foredrag, som den sidste ærede Taler nu holdt, og tilbeels ogsaa enkelte Foredrag under Sagens 1ste Behandling, have maattet bringe mig til at vasse noget i saa Henseende. Naar et saadant gennemgribende Spørgsmaal som det omhandlede skulde grundigt drøftes, saa maatte det jo skee i et Udvalg, og saa maatte dette Udvalg vel endogsaa have meget god Tid. Smidlertid, om man endogsaa ikke har kunnet samstemme med mig i, at Sagen rigtigst ikke gik til Udvalg, saa troer jeg dog med Hensyn til denne § 30, at det vistnok vil hos de Fleste vinde Bifald, naar jeg udtaler, at man aldeles ikke behøver i nogenformhelst Henseende at gaae ind paa Realiteten af det Spørgsmaal, om det er rigtigst eller ikke at sætte Geistligheden paa fast Gage, da man simpelthen kun behøver at holde sig til

Formen, og naar man fastholder den, troer jeg, at man uden Hensyn til, hvad Anstuelse man iøvrigt nærer om Spørgsmaalet, kan og bør stemme imod denne Paragraph. Jeg skal ikke gaae ind paa Spørgsmaalet; men da jeg nu engang har faaet Ordet, kan vel deri være Anledning for mig til at udtale, at det for mig paa ingen Maade staaer saa klart, at det vilde være urigtigt, om Geistligheden fattes paa fast Gage. Jeg troer, at der endogsaa derved vil kunne opnaaes helbige Resultater, og at idetmindste enkelte af de Mangler, der finde Steb ved den nuværende Ordning, derved vilde kunne afhjælpes. Jeg skal forøvrigt aldeles afholde mig fra Realiteten, og kun bede fastholdt Formaliteten, og paa Grund af Formaliteten skal jeg for mit Vedkommende, ligesom vist ogsaa Enhver vil kunne det, udstemme § 30.

Thalbitzer: Jeg skal efterkomme den sidste ærede Talers Opfordring og ikke indlade mig paa Realiteten, da jeg antager, at Afstemningen over den omhandlede Paragraph mere vil angaae Formen end Realiteten. Jeg kan imidlertid ikke lade det staae nimodsagt hen, hvad den ærede 3die Landstingsmand for Ste Aræds (F. Nielsen) har bemærket om, at det forekom ham, at dette Forslag saa pludselig var kommet frem i dette Thing. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at allerede i 1849 forelagde den daværende Indenrigsminister for den nedsatte Landboecommission et fuldstændigt Forslag om Tiendens Afløsning, hvilket Forslag Commissionen modtog med megen Velvillie. I Aaret 1851 blev der dernæst i Landstinget indbragt et Lovforslag om Tiendens Afløsning af en Landstingsmand fra Thyland. Dette Forslag mødte ogsaa megen Velvillie og ingen stærk Modstand.